

Magdalena Gumkowska

"Památky a Příroda", r. 15 (1990) : [recenzja]

Ochrona Zabytków 44/4 (175), 319-323

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nowy periodyk muzealny

W kwietniu 1991 r. ukazał się pierwszy zeszyt Biuletynu Ośrodka Dokumentacji Zabytków „Zdarzenia Muzealne” (format A-4, nakład 1500 egz.). Z artykułu wstępnego dowiadujemy się, że periodyk ma na celu dostarczanie aktualnych informacji z dziedziny muzealnictwa i omawianie na swych łamach najbardziej żywo interesujących spraw zawodowych. W pierwszym zeszycie Wojciech Kowalski w artykule *Quo vadis museum?* omawia plusy i minusy ostatniej nowelizacji ustawy z 15 lutego 1962 r. O ochronie dóbr kultury i o muzeach. Domaga się słusznie odrębnej ustawy o muzeach i o ochronie ruchomych dóbr kultury. Pismo podaje wiadomość, że 5 września 1990 r. został reaktywowany i zarejestrowany Związek Muzeów Polskich. Statut Związku zamieszczono *in extenso* na pięciu stronach. Dokonano również krótkiego omówienia działań Sekcji Krajowej Muzeów i Biur Dokumentacji Zabytków NSZZ „Solidarność”. Adam Markowski w artykule *Co dalej?* stwierdza, że muzea koniecznie potrzebują reformy, a nota pt. *Przed nami wybór: własność czy dobro wspólne* — sygnalizuje roszczenia kościołów do dzieł sztuki zgromadzonych niegdyś w Galerii Sztuki Średniowiecznej Muzeum Narodowego w Warszawie. Dalsze wypowiedzi to: *Zabytki — dziedzictwo narodów* — o powołaniu Komisji Polsko-Radzieckiej ds. Udostępnienia Dziedzictwa Kulturowego; *Regionalizm w działalności polskich muzeów* pióra Aleksandra Jaszczura — rzecz o konferencji w Kaliszu; *Pierwsze w świecie Muzeum Ubezpieczeń* Mariana Hempla z Krakowa; obszerne zestawienie najciekawszych wydarzeń muzealnych roku 1989 (wyniki konkursu ustanowionego w 1982 r.); *Opus sacrum* — Marzenny Guzowskiej — na kanwie wystawy ze zbiorów Barbary Piaseckiej-Johnson na Zamku

Królewskim w Warszawie; *Bitwa warszawska 1920 r.* Macieja Karpowicza; *Proszowicki Skarb* Tadeusza Polańskiego; *Czas Krzywego Koła* Marzenny Guzowskiej; *Sybiracy; Pamiątki po majorze Hubalu* Henryka Sobierajskiego; *Poznań w roku Powszechnej Wystawy Krajowej (1929 r.)* Jędrzeja Płaczkowskiego; *Kraków i Norymberga* Stanisławy Opalińskiej — o wystawie w Stadtmuseum Fembohaus w Norymberdze 2 grudnia 1989 r.; *Rzeźby Antoniego Barana* w Muzeum Regionalnym w Opocznie; *Kłodzkie zegary* na kanwie wystawy pt. *Oczy czasu* zorganizowanej przez Krystynę Toczyńską-Rudysz w Muzeum Ziemi Kłodzkiej; *Salon i jadalnia sprzed stu lat* z Muzeum w Zgierzu; *Będomin znany w Europie; Z zapomnianego Sejfu*; przegląd wydarzeń ICOM — zjazdy, konferencje, spotkania — drugie półrocze 1990 r.; *Forma dokumentacji muzealnej ICOM-CIDOC Ateny-Nafplion 30.09-6.10.1990 r.* pióra Beaty Pawłowskiej-Wilde; *Tragedia w Arsenale (krakowskim)* wspomnienia o Marii Znamierowskiej-Prüfferowej (1898-1990) Romana Tubaja i o Andrzeju Mikołajczyku (1948-1991). Pierwszy zeszyt „Zdarzeń Muzealnych” kończy lista dotycząca zmian personalnych na stanowiskach kierowniczych w muzeach od czasu wydania przez Ośrodek Dokumentacji Zabytków wykażu muzeów w Polsce (wg stanu z września 1987 r.). „Zdarzenia Muzealne” redagują: Marzenna Guzowska i Beata Pawłowska-Wilde. (Dział Muzealnictwa ODZ ul. Mazowiecka 11 pok. 11,12. 00-052 Warszawa, tel. 26-73-77). Wydawnictwu życzymy pomyślnego rozwoju i osiągnięć na rzecz służb muzealnych w Polsce.

Marian Paździor

PRZEGLĄD CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

Památky a Příroda. Wyd. Státní ústav památkové péče a ochrany přírody v Praze w wydawnictwie „Panorama” na zlecenie Ministerstwa Kultury ČSR. Ukazuje się dziesięć razy w roku. Rocznik 15 (1990)

Zeszyt 1, stron 64, ilustracje

ARTYKUŁY

H. Slavíčková, *J. Jásek, Voda pro Sychrov* (Woda dla Sychrowa), ss. 1-8, 6 ilustr. Omówienie dziejów zabytku techniki z XIX w. — taranu wodnego oraz wodociągu w majątku w Sychrowie. Wykorzystanie doświadczeń inżynierów francuskich. Szczegółowe omówienie funkcjonowania i budowy poszczególnych obiektów (m.in. wież ciśnieni). Stan badań obiektu w 1988 r.

J. Teplý, *Neznámý hrad u Kunštátu* (Nieznany gród w okolicach Kunsztátu), s. 9, 2 ilustr. Krótka informacja o stanowisku archeologicznym w okolicach Kunsztátu na Morawie. Odslonięte fortyfikacje wskazują na datowanie grodu na XI-XII w.

J. Čáda, *Jihlavský zvon* (Dzwon z Jihlawy), ss. 10-12, 7 ilustr. Artykuł przedstawia dzieje dzwonu z kościoła farnego Św. Jakuba w Jihlawie. Interesujący przykład ludwisarstwa.

K. Skleňář, *Z dějin péče o archeologické památky v českých zemích Část 10. První poměry meziválečného období*, (Z dziejów opieki nad zabytkami archeologicznymi na ziemiach czeskich. Część 10. Stosunki prawne w okresie międzywojennym), ss. 13-18, 4 ilustr. Dzieje opieki nad zabytkami archeologicznymi w Czechach — ciąg dalszy szkicu historycznego poświęcony staraniom unormowań prawnych w okresie międzywojennym. Omówienie tekstów z lat trzydziestych.

RECENZJE

M. Špurenk, *Čas orloje a orloj života* (Czas zegara i zegar życia), ss. 19-25, 11 ilustr. Refleksje nad książką Z. Horského *Pražský orloj*, poświęconą słynnemu zegarowi z Rynku Staromiejskiego w Pradze. Problemy restauratorskie i badania naukowo-historyczne obiektu, a także konserwatorskie (rzeźby i konstrukcja zegara).

TECHNOLOGIA, KONSERWACJA, RESTAURACJA

J. Zelinger, *15 let činnosti Laboratoře chemie restaurování uměleckých děl na VŠCHT Praha* (15 lat działalności laboratorium chemicznego zajmującego się konserwacją dzieł sztuki w Wyższej Szkole Chemiczno-Technologicznej w Pradze), ss. 26-28. Artykuł okolicznościowy z okazji jubileuszu działalności Laboratorium. Omówienie znaczących dokonań.

INFORMACJE

J. Bárta, *Zpráva o výsledcích jednání 7. pracovní skupiny ministerstev kultury socialistických zemí pro MTZ kultury. Restaurování historických a kulturních památek a muzejních předmětů* (Informacja o rezultatach nagrody 7 Grupy Roboczej Krajów Socjalistycznych ds. Konserwacji Zabytków Historii, Kultury i Muzealiów), ss. 29. Informacja o naradzie koordynatorów Grupy Roboczej Krajów Socjalistycznych ds. Konserwacji Zabytków Historii, Kultury i Muzealiów, która odbyła się w sierpniu 1989 r. w Mongolii.

U. Erdenebat, *O stavu a problémech ochrany a restaurování kulturních a historických památek Mongolska* (O stanie i problemach ochrony zabytków kultury i historii w Mongolii), ss. 29-30.

Artykuł przedstawia problemy związane z organizacją działalności służb konserwatorskich w Mongolii w ostatnim okresie, a także prezentuje ciekawskie obiekty zabytkowe tego kraju.

J. Skružný, *Sbírkový fond III. odboru Uměleckoprůmyslového muzea v Praze* (Zbiory III oddziału Muzeum Przemysłowo-Artystycznego w Pradze), ss. 30-31, 3 ilustr. Omówienie zbiorów, w skład których wchodzi stosunkowo niewielka kolekcja średniowiecznych mebli, natomiast znaczna kolekcja mebli renesansowych, ceramiki chebskiej, mebli barokowych oraz rokokowych i empirycznych.

Streszczenia w jęz. rosyjskim, francuskim i niemieckim.

Zeszyt 2, stron 64, ilustracje

ARTYKUŁY

P. Korčák, *Diskuse o teorii a metodologii památkové péče* (Dyskusja o teorii i metodologii opieki nad zabytkami), ss. 65-74. Artykuł porusza kwestie wzajemnych relacji pomiędzy nauką, teorią i praktyką w ochronie zabytków, a także społecznymi uwarunkowaniami tej działalności. Przedmiot działań i systematyzacja pojęć oraz udoskonalanie metod.

Z. Rasi, *Šanse pro technické památky — muzea v přírodě* (Szansa dla zabytków techniki — muzea w przyrodzie), ss. 75-79, 8 ilustr. Omówienie roli i znaczenia muzeów w przyrodzie — skansenów zabytków techniki na przykładzie Muzeum Westfalskiego w Hagen.

J. Bělohávková, *Z umelčských pokladů premonstrátských klášteru v Rakousku* (Ze skarbny klasztorów norbertanów w Austrii), ss. 80-82, 3 ilustr. Artykuł przedstawia ciekawe dzieła (malarstwo, rzemiosło artystyczne) z klasztornych zbiorów na terenie Austrii.

M. Rykl, *Dvě středověké památky v Lubech u Klatov* (Dwa średniowieczne zabytki w Lubach koło Klatowa), ss. 83-88, 15 ilustr. Artykuł naukowo-historyczny dotyczący twierdzy w Lubach. Zbytek pierwszy to pozostałości umocnień twierdzy, drugi to kościół Św. Mikołaja.

RECENZJE

L. Skružný, *Turecké nebezpečí a bratislavské korunovace uherských králů* (Niebezpieczeństwo tureckie a bratisławskie koronacje królów węgierskich), ss. 89-96, 12 ilustr. Recenzja książki S. Holička *Korunovačné slávnosti, Bratislava 1563-1830*. Szczegółowe omówienie książki pod kątem historycznym. Znaczenie ikonografii zaprezentowanej w pracy.

Jak dál v památkové péči (Co dalej w opiece nad zabytkami), s. 96. Wystąpienie programowe dotyczące dalszych losów opieki nad zabytkami w Czechach. W 22 punktach sformułowane zostały najważniejsze postulaty środowiska, m.in. dotyczące zmian kierunków polityki w zakresie ochrony zabytków, zmian personalnych, kontaktów zagranicznych.

Zeszyt 3, stron 64, ilustracje

ARTYKUŁY

A. Vošahlík, *Aktualizace evidence, kategorizace a památkové ochrany historických měst v ČR* (Aktualizacja ewidencji, kategoryzacji i ochrony miast historycznych w CSR), ss. 129-131, 2 ilustr. Ocena dotychczasowego stanu ewidencji oraz kategoryzacji miast historycznych w Czechach i propozycje rozszerzenia tego zestawu o kolejnych 10 zespołów. Ogółem pod ochroną znalazłoby się 40 miast-rezerwatów i 170 miejskich stref zabytkowych.

V. Voděrová, *Finanční příspěvky na obnovu památek lidové architektury* (Dotacje finansowe na odnowę zabytków architektury ludowej), ss. 132-135, 4 ilustr. Autorka omawia sytuację ochrony zabytków architektury ludowej w woj. środkowoczeskim, południowoczeskim, północnoczeskim, wschodnioczeskim, woj. północnomorawskim. Szczegółowe zestawienie kosztów w poszczególnych miejscowościach i analiza potrzeb.

T. Just, *Minulost čistění odpadních vod v Praze a jedinečná pražská ekotechnická památka* (Oczyszczanie ścieków w Pradze — jedyny praski ekozbytek), ss. 136-1138, 9 ilustr. Historia

XIX-wiecznej oczyszczalni ścieków w Pradze. Rys historyczny obiektów o znaczeniu ekologicznym.

O. Pujmanová, *Girolamo Romanino v Čechách* (Girolamo Romanino w Czechach), ss. 139-142, 6 ilustr. Artykuł przedstawia kwestie związane z malarstwem II Romanino, któremu przypisywane są dwa płótna z kościoła Tyńskiego na rynku Staromiejskim w Pradze. Analiza historyczna, porównanie z płótnami trydenckiego kościoła Santa Maria Maggiore.

M. Cogan, *Ještě k sochařské výtdobe hradu Valdštejna* (Jeszcze o rzeźbiarskim wystroju zamku Waldsztejn), ss. 143-145, 3 ilustr. Problemy rzeźby barokowej zachowanej w zamku.

K. Sklenář, *Z dějin péče o archeologické památky v českých zemích. Část 11. Válečné mezidobí* (Z dziejów opieki nad zabytkami archeologicznymi na ziemiach czeskich. Część 11. Okres międzywojenny), ss. 146-151, 4 ilustr. Ciąg dalszy szkicu historycznego — okres wojny w Czechach. Próby zachowania dorobku badawczego.

INFORMACJE

L. Skružný, *Klasicistní veduty západočeských hradů a zamků 1 čtvrtiny 19. století, významný zdroj národopisných informací* (Weduty klasycystyczne zachodnioczeskich twierdz i zamków z I połowy XIX w. ważnym źródłem wiedzy historycznej), ss. 152-155, 9 ilustr. Artykuł przedstawia ciekawe przykłady ikonografii związanej z zabytkowymi obiektami architektury czeskiej. Weduty twierdz i zamków Andielska Hora, Beczkow, Liba, Libin, Loket, Oselce, Ostroh, Plasy i Struzna.

Život v historických městech (Życie w historycznych miastach), ss. 155-157, 4 ilustr. Informacja o sympozjum, które odbyło się w Pradze w dn. 19-22.04.1989 r. oraz o wystawie towarzyszącej tej imprezie, zorganizowanej wspólnie z RFN.

V. Voděrová, *J.Škabrada, Konference Ochrana a obnová lidové architektury a vesnických sídel — Ústék 1989* (Konferencja „Ochrona i odnowa architektury ludowej i osad wiejskich — Usztiek 1989”), ss. 157-159, 2 ilustr. Sprawozdanie z konferencji dotyczącej problemów ochrony architektury ludowej oraz ruralistyki. Prezentacja przyjętych wniosków.

AKTUALNOŚCI

J. Číla, *Poznánka k problematice budoucí působnosti orgánů památkové péče* (uwagi w kwestii przyszłości działania organów opieki nad zabytkami), s. 160. Głos w dyskusji nad przyszłością ochrony zabytków w Czechach.

Zeszyt 4, stron 64, ilustracje

ARTYKUŁY

J. Kuthan, *O stavu našeho kulturního dědictví, aneb Pláň koruny české* (O stanie naszego dziedzictwa kulturowego albo Plac Korony Czeskiej), ss. 193-199. Ocena aktualnej sytuacji w ochronie zabytków w Czechach. Uwagę zwraca rozliczeniowy charakter artykułu.

N. Bažantová, *Přiběh Antonia a Kleopatry — cyklus tapiserii ze sbírek Pražského hradu* (Historia Antoniusza i Kleopatry — cykl tkanin ze zbiorów Zamku Praskiego), ss. 200-212, 13 ilustr. Artykuł przedstawia historię kolekcji gobelinów z II połowy XVII w., które znajdują się na zamku w Pradze. Konserwacja obiektów prowadzona była w 1985 r.

L. Dědková, *Kostel sv. Prokopa v Kunčicích pod Ondřejníkem* (Cerkiew Św. Prokopa w Kunczicach pod Ondrzejnikiem), ss. 213-216, 4 ilustr. Prezentacja prac konserwatorskich w zabytkowej cerkwi Św. Prokopa. Problemy konserwacji architektury drewnianej, a także ikonostasu.

K. Křížová, *Akvarel ze sbírky jihočeského zámku Orliku a Muzea dekorativních umění v Paříži — Salón Julia P.Samojlova v Miláně* (Akwarela ze zbiorów południowoczeskiego zamku Orlik i z Muzeum Sztuki Dekoracyjnej w Paryżu — „Salon Julii P.Samojłowa w Mediolanie”), ss. 217-222, 12 ilustr. Studium historyczne dotyczące akwareli Luigi Bissiego oraz anonimowych prac związanych z osobą Julii Samojułowa. Analiza porównawcza.

— JVP — *200 výročí Velké francouzské revoluce* (200 lat Wielkiej Rewolucji Francuskiej), ss. 222-223. Informacja na temat konferencji zorganizowanej przez Czeską Akademię Nauk w dn. 30-31 maja 1989 r. z okazji rocznicy Rewolucji Francuskiej. Tytuł konferencji „Ideowe i kulturalne tendencje Rewolucji Francuskiej — „język” okresu rewolucji”. W zamku Praskim została też zorganizowana wystawa pt. „Wielka Rewolucja Francuska a ziemie czeskie”.

— av — *Výročí technické památky* (Rocznica zabytku techniki), s. 223, 1 ilustr. Krótka informacja na temat Wieży Eiffela i uroczystości zorganizowanej w Pradze przy Muzeum Techniki. Streszczenie w jęz. rosyjskim, francuskim, niemieckim.

Zeszyt 5, stron 64, ilustracje

ARTYKUŁY

P. Zatloukal, *Moravská Ostrava — rezervace pozdní secese a art déco* (Morawska Ostrawa — rezerwat późnej secesji i art déco), ss. 257-271, 15 ilustr. Artykuł przedstawia problemy architektury i urbanistyki Ostrawy. Omówienie ciekawszych obiektów F. Neumanna, S. Bandrowskiego, A. Grafa.

J. Herout, *Praxe zapisování moderní architektury do státního seznamu nemovitých památek* (Praktyka wpisywania architektury współczesnej do Państwowego Rejestru Zabytków Nieruchomych), ss. 272-275. Artykuł przedstawia problemy związane z miejscem współczesnej architektury w ochronie zabytków, w tym także w ewidencji. Analiza sytuacji w ujęciu historycznym.

TECHNOLOGIA, KONSERWACJA, RESTAURACJA

M. Tognér, *Československá restaurátorská škola — poznámky k pojmu a současné praxi* (Czechosłowacka szkoła konserwacji — uwagi na temat pojęcia i współczesnej praktyki), ss. 276-277. Problemy kształcenia kadr konserwatorskich w Czechosłowacji na tle innych krajów europejskich. Konieczność reorganizacji szkolenia, nadmiar biurokracji wpływa ujemnie na praktykę konserwatorską.

Z ZAGRANICY

A. Vošahlík, *Mezinárodní porada expertů UNESCO-ICOMOS v Bulharsku v roce 1989* (Międzynarodowa narada ekspertów UNESCO-ICOMOS w Bułgarii w roku 1989), ss. 279-280, 2 ilustr. Informacja z konferencji ICOMOS w Sofii nt. ochrony stref historycznych w wielkich miastach i problemów adaptacji tychże stref do współczesnych funkcji.

E. Matyášová, *Bauhaus v Dessau — příklad památkové chráněné budovy par excellence* (Bauhaus w Dessau — przykład obiektu pod ochroną konserwatorską), ss. 280-283, 10 ilustr. Artykuł omawia założenia konserwatorskie w odniesieniu do obiektu Bauhaus w Dessau.

RECENZJE

— av — *Prvořadá středověká památka* (Znakomity zabytek średniowieczny), ss. 283-284. Omówienie publikacji naukowego wydania Staroczeskiej Biblii Drezdeńskiej i Ołomunieckiej.

AKTUALNOŚCI

— J.V. — *Informace o nezávislých iniciatívach v oboru památkové péče* (Informacje o niezależnych inicjatywach w dziedzinie opieki nad zabytkami), s. 285. Spotkanie niezależnych organizacji, które walczą o ochronę dziedzictwa kulturowego w Czechach. Kwestie nowej polityki konserwatorskiej i organizacji służb konserwatorskich.

— mat — *Společnost Praha* (Towarzystwo Praga), s. 285. Informacja o nowym stowarzyszeniu, które zamierza przywrócić Pradze *genius loci*.

— mls — *Náchrana jáckelské sochy sv. Petra* (Uratowanie rzeźby Jackla Św. Piotra), s. 287, 2 ilustr. Uratowanie rzeźby Macieja Waclawa Jackla w kamienicy na Małej Stranie w Pradze.

— jk — *Lužický seminář* (Seminarium Łużyckie), s. 287. Krótka informacja o budynku seminarium łużyckiego w Pradze na Małej Stranie.

— mls — *K reprodukci malířských děl* (Na temat reprodukcji

dzieł malarskich), s. 288, 2 ilustr. Krótka informacja na temat znaczenia kopii malarskich.

Zeszyt 6, stron 64, ilustracje

ARTYKUŁY

J. N. A s s m a n n, *Portrétní miniatury ze zámku Konopiště* (Miniatury portretowe z zamku Konopiszkie), ss. 321-329, 20 ilustr. Artykuł historyczny omawia zbiory zamku Konopiszkie. Portrety cesarza Franciszka I, Franciszka Józefa, cesarza Ferdynanda I oraz innych osób z rodziny cesarskiej.

M. Š p ů r e k, *K astrální symbolice výzdoby Valdštejnského paláce v Praze* (O symbolach astralnych wystroju pałacu Waldsztejskiego w Pradze), ss. 330-338, 11 ilustr. Symbole astralne w malarstwie ściennym w pałacu Waldsztejskim — halla i Sala Rycerska. Ciekawa analiza historyczna.

J. Vitovský, *Svatováclavská kaple v pražské katedrále — Matyáš v Arras nebo Peter Parléř?* (Kaplica Św. Waclawa w katedrze praskiej — Mateusz z Arras czy Piotr Parlerz?), ss. 339-340, 1 ilustr. Przyczynek do dyskusji na temat autorstwa kaplicy Św. Waclawa w katedrze praskiej. Analiza znaków kamieniarzy, którzy wykonali prace przy nagrobku Św. Waclawa.

J. Herout, *Několik ponánek k Malé televizní encyklopedii umění* (Kilka uwag o Małej Encyklopedii Sztuki prezentowanej w Telewizji), ss. 341-343. Ocena programu Małej Encyklopedii Sztuki w cyklu programów oświatowych. Niezbędny udział specjalistów — historyków sztuki — w przygotowywaniu programu.

MATERIAŁY

M. Flegl, *Kostelík sv. Jana „V trníčku”* (Kościółek Św. Jana Nepomucena), ss. 344-345, 4 ilustr. Krótki szkic historyczny na temat XVIII-wiecznego kościółka Jana Nepomucena w Pradze na Jeneralce. Generalny remont obiektu podjęto w 1988 r.

TECHNOLOGIA, KONSERWACJA, RESTAURACJA

E. Šimunková, *Petrifikace dřeva radiační polymerací monomero* (Petryfikacja drewna radiacyjną polimeryzacją monomerów), ss. 345-350, 6 ilustr. Autorka omawia szczegółowo zastosowaną metodę, która daje dobre wyniki, albowiem pozwala na głęboką penetrację drewna przez monomery niskocząsteczkowe. Omówienie wybranych próbek drewna. Studium polimeryzacji radiacyjnej w uszkodzonym drewnie.

RECENZJE

L. Procházková, *Nemovitě kulturní památky okresu Strakonice* (Nieruchome zabytki kultury powiatu Strakonice), ss. 350-351, 3 ilustr. Omówienie kolejnego tomu poświęconego zabytkom nieruchomym w Czechach. Na uwagę w tym rejonie zasługuje przede wszystkim budownictwo ludowe.

Z ZAGRANICY

A. Vošahlík, *Světová soutěž o záchranu kamenných soch „moai” na Velikonočním ostrově* (Światowy konkurs dotyczący ochrony kamiennych rzeźb „moai” z Wysp Wielkanocnych), s. 352. Omówienie konkursu, w którym wspólną nagrodę otrzymali prof. tokijskiego Instytutu Tadateru Nishiura oraz dr Jirzi Szramek z Państwowych Pracowni Konserwatorskich w Pradze.

Zeszyt 7, stron 64, ilustracje

ARTYKUŁY

J. Sommer, *Grafická dokumentace jako důležitý prostředek poznání středověké architektury* (Dokumentacja graficzna jako ważny środek do poznania architektury średniowiecznej), ss. 385-393, 24 ilustr. Artykuł porusza problemy architektury średniowiecznej w kontekście europejskiej historii sztuki. Analizy porównawcze zapisów graficznych, profili okiennych, ościerzy czy portali. Liczne przykłady.

P. Vicha, *Stavebně historický průzkum na státním zámku Slavkov u Brna* (Badania historyczno-budowlane na zamku Slavkow koło Brna), ss. 394-397, 9 ilustr. Omówienie wyników

badani i przedstawienie możliwości wykorzystania obiektu. Na zamku prowadzone były sondażowe prace archeologiczne, a także dokonano ciekawych odkryć dotyczących dawnego systemu kanalizacyjnego. Studium omawia poszczególne etapy budowy obiektu ze szczególnym uwzględnieniem działalności Wacława Kounica.

Z. Chudárek, *Specialní památkové průzkumy v současnosti* (Specjalne badania zabytkoznawcze prowadzone współcześnie), ss. 398-404, 10 ilustr. Część pierwsza artykułu porusza kwestie dokumentacji obiektu zabytkowego oraz kolejnych działań zapewniających jego zabezpieczenie i konserwację. Problem wyboru odpowiednich metod działania. Znaczenie badań w poszczególnych etapach prac.

K. Skleňář, *Z dějin péče o archeologické památky v českých zemích. Část 12. Na prahu současnosti* (Z dziejów opieki nad zabytkami archeologicznymi na ziemiach czeskich. Część 12. Na progu współczesności), ss. 405-409, 4 ilustr. Organizacja pracy naukowej po 1945 r. Pierwsza konferencja archeologiczna w Hradcu Kralowe we wrześniu 1946 r. Prezentacja pierwszych prac prowadzonych przez Akademię Nauk.

MATERIAŁY

M. Ebel, *Josefincká „typová projekce“ chalup* (Typowy układ Jozefińskiego domu), ss. 410-412, 2 ilustr. Omówienie unikatowych planów domów z XVIII w. wybudowanych na terenie praskiego miasta Josefov. Szczegółowa prezentacja konstrukcji budowlanej na podstawie zachowanych dokumentów ikonograficznych.

D. Josef, *Studijní sbírka mostních modelů* (Studyjna kolekcja modeli mostów), ss. 412-413, 2 ilustr. Omówienie powstałej w 1978 r. kolekcji modeli mostów.

P. Mašek, *Zámecké knihovny VI* (Biblioteki zamkowe VI), ss. 413-414, 2 ilustr. Krótki rys biblioteki w Ostarwczynie.

RECENZJE

L. Procházková, *Štěpán Luděk. Chalupy, zemědělské a technické stavby lidu na Chrudimsku* (Sztiepan Ludiek, Chałupy, budynki gospodarcze i zabudowania techniczne na Chrudimsku), ss. 414-415, 1 ilustr. Omówienie pozycji poświęconej budownictwu ludowemu na Chrudimsku.

TECHNOLOGIA, KONSERWACJA, RESTAURACJA

M. Suchomel, *K otázce použitelnosti metody otryskávání při realizaci očisty povrchu kamenných bloků architektonických a sochařských kulturních památek* (W kwestii oczyszczania powierzchni kamiennych bloków architektonicznych oraz rzeźby za pomocą natryskiwania pod ciśnieniem), s. 416. Przedstawienie metody działania i jej wyników.

Zeszyt 8, stron 64, ilustracje

ARTYKUŁY

— jpu —, *Stále podnětný odkaz profesora Václava Richtera* (Zawsze inspirujący przykład profesora Wacława Richtera), ss. 449-450, 1 ilustr. Artykuł okolicznościowy z okazji 90 rocznicy urodzin prof. W. Richtera, wybitnego historyka sztuki z Uniwersytetu Karola w Pradze.

J. Malivá, *K výpovědní hodnotě několika renesančních památek na Moravě* (W kwestii wartości kilku renesansowych zabytków na Morawie), ss. 451-457, 5 ilustr. Artykuł historyczny — ciekawe studium architektury renesansowej na Morawie na podstawie wybranych obiektów w Hranicach na Morawie, w Kromierzisku.

V. Jůza, *K otázce ideového konceptu Květné zahrady v Kroměříži a k časné tvorbě Michala Zůrna na Moravě* (O problematyce ideowego założenia Ogrodu Kwiatowego w Kromierzisku i o twórczości Michała Zůrna), ss. 458-465, 10 ilustr. Omówienie projektu Ogrodu Kwiatowego w Kromierzisku — mieście zwanym Atenami Moraw. Architektura i rzeźba kolumnady, a także szczegółowe przedstawienie dokonań Michała Zůrna, także poza pracami w Ogrodzie Kwiatowym.

J. Petrů, *Jan Patočka a památková péče* (Jan Patoczek a opieka nad zabytkami), ss. 446-468. Szkic poświęcony działalności

J. Patoczki, a zwłaszcza jego związków z twórczością prof. Wacława Richtera.

Z ZAGRANICY

J. Bukovský, *Historický Romerberg ve Frankfurtu nad Mohanem a jeho poválečná dostavba* (Romerberg we Frankfurcie nad Menem i jego powojenna zabudowa), ss. 468-471, 8 ilustr. Krótki szkic o architekturze historycznej i nowoczesnej w obrębie historycznego miasta.

INFORMACJE

M. Stehlík, *K expozici barokní kamenné skulptury v Miloticích* (na temat ekspozycji barokowej rzeźby kamiennej w Miloticach), ss. 471-473, 4 ilustr. Omówienie ekspozycji rzeźby barokowej, m.in. pracowni Zurnów, Fritscha, Zahnera czy Winterhaldera.

RECENZJE

R. Stalley, *The Cisterian Monasteries of Ireland* (Klasztory cysterskie w Irlandii), ss. 474-480, 9 ilustr. Szczegółowe omówienie książki poświęconej architekturze i sztuce w latach 1141-1540. Streszczenie w jęz. francuskim.

Zeszyt 9, stron 64, ilustracje

ARTYKUŁY

V. Rázím, *K problematice městských opevnění severovýchoních Čech* (W kwestii umocnień miejskich w północno-wschodnich Czechach), ss. 513-523, 19 ilustr. Studium historyczne na temat funkcji tzw. systemów flankujących w dobie przedhusyckiej w Europie środkowej. Przykłady: Chrudim, Nachod, Dwór Kralowe, Tachow, Frydlant, Templin, Prenzlau, Newcastle, Lychen.

TECHNOLOGIA, KONSERWACJA, RESTAURACJA

V. Nejedlý, *Některé restaurátorské práce v Čechách a na Moravě před sto lety* (Niektóre prace konserwatorskie w Czechach i na Morawie przed stu laty), ss. 523-530, 17 ilustr. Prezentacja wybranych ciekawszych prac konserwatorskich prowadzonych przez czeskich konserwatorów w XIX w. na przykładach Mostu Karola w Pradze, kościoła Św. Barbary w Kutnej Horze, zamku Karlsztejn, czy malarstwie w rotundzie Św. Katarzyny w Znojmie.

M. Suchomel, *Odstraňování působnosti klimatických vlivů na kamenné statue v exteriéru* (Likwidacja efektów działań klimatycznych na rzeźby kamienne eksponowane na wolnym powietrzu), ss. 531-535, 10 ilustr. Omówienie metod zabezpieczenia kamiennych obiektów, czy usunięcia efektów wpływu warunków klimatycznych. Autor omawia możliwość zastosowania różnego rodzaju zadaszeń, pawilonów i altan, a także specjalnych przeszklonych form architektonicznych.

MATERIAŁY

P. Kroupa, *K pozdně gotické podobě pruceľ radnice v Kolíně nad Labem* (Na temat późnogotyckiej fasady ratusza w Kolinie nad Łabą), s. 536, 2 ilustr. Krótka notka dotycząca problemów konstrukcyjnych kamiennej fasady.

PERSONALIA

— jpů —, *Za Brzetislavem Štormem* (O Brzetisławie Sztormie), s. 537. Notka z okazji trzydziestolecia śmierci architekta Brzetisława Sztorma.

K. Kibic, *K životnímu jubileu doc. Jana Bukovského* (Z okazji jubileusza doc. Jana Bukowskiego), ss. 537-538. Notka okolicznościowa z okazji 60 rocznicy urodzin doc. J. Bukowskiego.

V. Nejedlý, *Šedesátiny Miloše Suchomela* (Sześćdziesiątolecie Milosza Suchomela), ss. 538-540, 1 ilustr. Okolicznościowy artykuł wzbogacony wykazem prac Suchomela z lat 1961-1989.

RECENZJE

J. Petrů, *Jan Bouzek, Iva Ondřejová, Periklovo Řecko* (Jan Bouzek i Iwa Ondrzejowa, Grecja Peryklesa), ss. 541-543, 5 ilustr. Recenzja książki wydanej w serii popularnonaukowej wydawnictwa Mlada Fronta. Streszczenie w jęz. niemieckim i francuskim.

ARTYKUŁY

H. Osvaldová, *Prezentace vybraných archeologických památek* (Prezentacja wybranych zabytków archeologicznych), ss. 577-583, 18 ilustr. Autorka przedstawia możliwości i funkcje ekspozycji stanowisk archeologicznych, np. grodzisko słowiańskie w Libicach czy Mikulčycach, a także innych obiektów archeologicznych pod gołym niebem. Liczne przykłady i bogata dokumentacja fotograficzna.

M. Suchomel, *K jelinkovské provenienci kamenných soch před hruboskalským zámekem* (W kwestii Jelinkowskiej proveniencji kamiennych rzeźb na zamku w Hrubej Skale), ss. 584-585. Analiza rzeźb z zamku w Hrubej Skale i wskazanie na pracownię Jelinków z Kosmonos.

R. Chadraba, *Kostely sv. Petra a velkomoravská tradice* (Kościoły Św. Piotra a tradycja wielkomorawska), ss. 586-592, 8 ilustr. Studium historyczne prezentujące najciekawsze przykłady kościołów europejskich i na tym tle obiekty na terenie Czech i Moraw.

Z. Kukánová, *Historie zplavnění Vltavy* (Historia uspławnienia Wełtawy), ss. 593-594, 1 ilustr. Zarys dziejów prac inżynierskich na Wełtawie w XVI i XVII w.

K. Sklenář, *Z dějin péče o archeologické památky v českých zemích. Část 13. Archeologie v památkových zákonech* (Z dziejów opieki nad zabytkami archeologicznymi na ziemiach czeskich. Część 13. Archeologia w aktach prawnych o ochronie zabytków), ss. 595-601. Studium porównawcze aktów praw-

nych związanych z ochroną zabytków, w których uwzględnione są także kwestie ochrony zabytków archeologicznych na przestrzeni lat 1811-1987.

M. Stehlík, *Několik slov o ethosu památkové péče* (kilka słów o etosie opieki nad zabytkami), ss. 602-603. Artykuł naświetla problemy współczesnej ochrony zabytków i jej funkcji.

PERSONALIA

V. Jířík, *Šedesátiny Ph. Dr. Jaroslava Petru* (Sześćdziesięciolecie dr Jaroslawa Petru), ss. 603-604, 1 ilustr. Artykuł okolicznościowy.

J. Bukovský, *K šedesátým narozeninám Doc. ing. arch. Karla Kibice, CSc* (Z okazji 60 rocznicy urodzin doc. dr arch. Karola Kibica), ss. 604-605. Artykuł okolicznościowy.

— pal —, *Životní jubileum RNDr. Jiřího B. Pelikána* (Jubileusz dr. Jirziho B. Pelikana), ss. 605. Artykuł okolicznościowy.

INFORMACJE

— jpů —, *Seminář o kulturním dědictví* (Seminarium o dziedzictwie kulturowym), ss. 606-607. Informacja o seminarium, które odbyło się w Pradze w kwietniu 1990 r.

KSIAŻKI

J. Bukovský, *Karel Kibic, Historické radnice* (Karel Kibic, Historyczne ratusze), ss. 607-608. Omówienie publikacji.

Opracowała mgr Magdalena Gumkowska